

TVIRTINU

Nacionalinis maisto ir veterinarijos
rizikos vertinimo instituto direktorius

Gediminas Pridotkas

2020 m. rugsėjo 18 d.

NACIONALINIS MAISTO IR VETERINARIJOS RIZIKOS VERTINIMO INSTITUTAS

ĮSTAIGOS VEIKLOS SRIČIŲ, KURIOSE EGZISTUOJA DIDELĖ KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ, VERTINIMAS

Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto (toliau – NMVRVI) Korupcijos prevencijos komisija, sudaryta NMVRVI direktoriaus 2009 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. 1A-44 „Dėl Korupcijos prevencijos Nacionaliniame maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institute įgyvendinimo“ (su pakeitimais), atliko korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimą 2019-09-01-2020-08-31 laikotarpiu. NMVRVI veiklos sričių analizės ir vertinimo tikslas – išnagrinėti esamą situaciją (atliekamas procedūras, dokumentų rengimo tvarką, valstybės tarnautojų ir darbuotojų veiksmus, teises ir pareigas, priimamus sprendimus, jų kontrolės mechanizmą ir pan.) ir veiklą reglamentuojančių teisės aktų nuostatas ir nustatyti, ar veikla pakankamai reglamentuota, ar nėra teisės aktų prieštaravimų, spragų, leidžiančių daryti prielaidą, kad įgyvendinant nustatytus NMVRVI veiklos tikslus gali kilti pavojus pasireikšti korupcijai padarant korupcinio pobūdžio nusikalstamas ir (arba) kitas su korupcija susijusias veikas.

NMVRVI nuostatuose, patvirtintuose Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2011 m. birželio 8 d. įsakymu Nr. B1-245 „Dėl Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai pavaldžių biudžetinių įstaigų reorganizavimo, reorganizavimo sąlygų aprašų patvirtinimo ir Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto nuostatų patvirtinimo“ (toliau – NMVRVI nuostatai), su pakeitimais, nustatyti NMVRVI veiklos tikslai ir funkcijos. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo (toliau – Korupcijos prevencijos įstatymas) 6 straipsnio 4 dalyje nustatytus kriterijus, kurie nustato valstybės ar savivaldybės įstaigos veiklos sritis, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, 2019-09-01-2020-08-31 laikotarpiu buvo vertintos šios NMVRVI veiklos sritys, kuriose egzistuoja didelė pasireiškimo tikimybė:

1. Pagrindinės funkcijos yra kontrolės ar priežiūros vykdymas.
2. Veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu.
3. NMVRVI priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo, kuriems taip pat priskiriamas viešųjų pirkimų vykdymas.

1. Pagrindinės funkcijos yra kontrolės ar priežiūros vykdymas

NMVRVI, Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai (toliau – VMVT) pavaldi įstaiga, VMVT pavedimu ir nustatyta tvarka pagal VMVT patvirtintus strateginius ir metinius veiklos planus bei programas, VMVT vykdančios kontrolės funkcijas maisto ir pašarų saugos ir kokybės bei gyvūnų sveikatos ir gerovės priežiūros, stebėsenos ir kontrolės srityse, atlieka:

2.1. Gyvūnų mėginių bakteriologinius, parazitologinius, patologinius anatominius, virusologinius, molekulinčius, serologinius tyrimus, siekdamas įvertinti gyvūnų sveikatą ir užtikrinti gyvūnų užkrečiamųjų ligų priežiūros, likvidavimo, kontrolės ir prevencijos priemonių įgyvendinimą;

2.2. Gyvūnų, maisto ir pašarų bei jų priedų mėginių fizikinius, cheminius ir toksikologinius, mikrobiologinius, radiologinius, juslinius, molekulinus ir kitus tyrimus, reikalingus valstybinei kontrolei vykdyti;

2.3. Medžiagų liekanų gyvūnuose, maisto produktuose, pašaruose ir vandenyje tyrimus.

Įgyvendinant 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 882/2004 dėl oficialios kontrolės, kuri atliekama siekiant užtikrinti, kad būtų įvertinama, ar laikomasi pašarus ir maistą reglamentuojančių teisės aktų, gyvūnų sveikatos ir gerovės taisyklių (toliau – Reglamentas) (galiojo iki 2019 m. gruodžio 13 d.), 12 straipsnio 2 dalį ir 2019 m. gruodžio 14 d. įsigaliojusio 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 2017/625 dėl oficialios kontrolės ir kitos oficialios veiklos, kuri vykdoma siekiant užtikrinti maisto ir pašarų srities teisės aktų bei gyvūnų sveikatos ir gerovės, augalų sveikatos ir augalų apsaugos produktų taisyklių taikymą, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 999/2001, (EB) Nr. 396/2005, (EB) Nr. 1069/2009, (EB) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 ir (ES) 2016/2031, Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1/2005 ir (EB) Nr. 1099/2009 bei Tarybos direktyvos 98/58/EB, 1999/74/EB, 2007/43/EB, 2008/119/EB ir 2008/120/EB, ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 854/2004 ir (EB) Nr. 882/2004, Tarybos direktyvos 89/608/EEB, 89/662/EEB, 90/425/EEB, 91/496/EEB, 96/23/EB, 96/93/EB ir 97/78/EB bei Tarybos sprendimas 92/438/EEB (toliau - Oficialios kontrolės reglamentas), 37 straipsnio 4 ir 5 dalis, NMVRVI sukurta, įdiegta ir nuolat tobulinama kokybės vadybos sistema, atitinkanti standarto LST EN ISO/IEC 17025:2018 „Tyrimų, bandymų ir kalibravimo laboratorijų kompetencijai keliami bendrieji reikalavimai“ (toliau – standartas LST EN ISO/IEC 17025:2018) reikalavimus ir užtikrinanti tyrimų rezultatų patikimumą. Pagal šio standarto reikalavimus NMVRVI akredituotas Nacionalinio akreditacijos biuro (toliau – NAB). Kasmet NAB vykdo akreditacijos priežiūros auditus, kurių metu tikrinami visi NMVRVI veiklos procesai nuo mėginio priėmimo iki tyrimų rezultatų pateikimo užsakovui. NMVRVI auditus reguliariai atlieka Europos Komisijos Sveikatos ir maisto saugos generalinio direktorato (DG SANTE) ekspertai. NMVRVI, atlikdamas laboratorinius tyrimus, vykdo visas būtinas kokybės užtikrinimo procedūras – numatytos priemonės, parengtos procedūros, nustatytas kokybės kontrolės priemonių taikymo periodiškumas – kaip to reikalauja standartas LST EN ISO/IEC 17025:2018. Kokybės vadove nustatytos procedūros, užtikrinančios NMVRVI teikiamų paslaugų kokybę.

NMVRVI savo veikloje taip pat vadovaujasi Europos Sąjungos teisės aktais, Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, VMVT direktoriaus įsakymais, kitais teisės aktais, sutartimis, standartais bei kitais norminiais dokumentais.

Kokybės vadovo dokumentuose nustatyta, kad NMVRVI turi pakankamus išteklius atliekamos veiklos kokybei užtikrinti ir tinkamos kvalifikacijos vadovujančius bei tyrimus atliekančius darbuotojus. Skyrių vadybos sistemos procedūrose reglamentuotas pareigybių pasiskirstymas. Pareigybių aprašymai patvirtinti NMVRVI direktoriaus įsakymais. Pareigybių aprašymuose nustatytos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis (toliau – darbuotojai) teisės ir pareigos. Darbuotojų pareigybių aprašymai parengti vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktais, atsižvelgiant į NMVRVI nuostatus ir skyrių nuostatus, kuriuose apibrėžtos skyrių veiklos sritys, išsamiai reglamentuotos funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė.

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymą, priimtas NMVRVI direktoriaus 2019 m. gruodžio 10 d. įsakymas Nr. 1A-107 „Dėl privačių interesų deklaravimo“, nustatantis privačių interesų deklaracijų pildymą ir pateikimą Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai, patvirtintas pareigybių, deklaruojančių privačius interesus, sąrašas, paskirtas darbuotojas, atsakingas už privačių interesų deklaracijų kontrolę.

NMVRVI kokybės vadove įtvirtinti kriterijai, kuriais vadovaujantis priimami mėginiai tyrimų atlikimui, sukurtos kokybės valdymo (kontrolės) procedūros, kurios yra skirtos tyrimų rezultatų patikimumui kontroliuoti ir yra taikomos kiekvienam tyrimo metodui, nustatyti reikalavimai tyrimų rezultatų pateikimui. Tyrimų atlikimo terminai apibrėžti teisės aktuose.

Siekiant tikrinti ir įvertinti kokybės vadybos sistemos rezultatyvumą, Kokybės vadove aprašyta vidaus auditų atlikimo tvarka. Auditų tikslas – įvertinti, ar NMVRVI veikla atitinka kokybės vadybos sistemos ir standarto LST EN ISO/IEC 17025:2018 reikalavimus ir yra rezultatyvi. Vidaus auditai atliekami pagal kiekvienais metais sudaromą programą – planą. Auditus atlieka apmokyti ir kvalifikuoti auditoriai, kurie nėra susiję su numatoma audituoti veikla. Auditai yra atliekami vadovaujantis iš anksto parengtais klausimynais. Kai audito metu aptinkami nukrypimai nuo kokybės vadybos sistemos procedūrų ar standarto LST EN ISO/IEC 17025:2018 reikalavimų, inicijuojami koregavimo ir/ar korekciniai veiksmai. Audituota veikla, nustatytos neatitiktys ir iš to sekantys korekciniai veiksmai yra dokumentuojami. 2020 metų vidaus auditų programoje-plane numatyta atlikti 46 planinius vidaus auditus.

Įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 2017/625 39 straipsnio nuostatas, NMVRVI vidaus auditus periodiškai atlieka ir VMVT Vidaus audito skyrius. 2020 m. vykusio audito tikslas - patikrinti ir įvertinti valstybinių tyrimų programos „Valstybinės kontrolės metu atrinktų maisto ir su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų valstybinių mėginių tyrimai“ maisto mėginių priėmimo, tyrimų atlikimo, įforminimo, atsakymų pateikimo užsakovams procedūras ir jų atitiktį teisės aktų reikalavimams.

NMVRVI kokybės vadove reglamentuota subjektų, atliekančių tyrimus ir priimančių sprendimus, sprendimų apskundimo tvarka. Vienas iš kokybės tikslų yra palaikyti mažą nusiskundimų ir nukrypimų nuo kokybės sistemos reikalavimų lygį. NMVRVI registruojami visi klientų skundai ir žodžiu išreikšti nusiskundimai bei pastabos, jų nagrinėjimui ir sprendimų priėmimui yra parengta kokybės sistemos procedūra. Asmenų skundai nagrinėjami vadovaujantis NMVRVI direktoriaus 2014 m. kovo 17 d. įsakymu Nr. 1A-40 „Dėl asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo Nacionaliniame maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institute“ patvirtintomis Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo NMVRVI taisyklėmis. Siekiant gerinti teikiamų paslaugų kokybę, klientų aptarnavimą bei tobulinti kokybės vadybos sistemą, NMVRVI kasmet vykdoma klientų apklausa. 2020-01-29 duomenimis NMVRVI interneto svetainėje ir tiesiogiai skyriuose užpildyta ir pateikta 61 klientų apklausos anketa apie NMVRVI teikiamas paslaugas. Anketoje korupcijos apraiškų atsiradimo galimybę Institute įvertino 100 % respondentų. Nei vienas respondentas nesusidūrė su korupcijos apraiškomis NMVRVI. NMVRVI teisės aktai yra periodiškai peržiūrimi, atliekami pakeitimai ir papildymai. Atsižvelgiant į standarto naujoves, techninę pažangą, naujus teisės aktus ir norminius dokumentus, 2020 metų pirmame ketvirtyje buvo peržiūrimi ir atnaujinami NMVRVI kokybės vadybos sistemos dokumentai. NMVRVI įdiegta kokybės vadybos sistema nukreipta į nuolatinį veiklos procesų tobulinimą, NMVRVI veiklos procesuose identifikuotos rizikos ir įdiegtos rizikos valdymo procedūros.

Išvada: Atlikus NMVRVI veiklos srities – laboratorinių tyrimų atlikimo, vykdančios kontrolės ir priežiūros funkcijas, kurioje egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, vertinimą, nustatyta, kad ši veikla pakankamai reglamentuota, nustatytos kokybės užtikrinimo procedūros, NMVRVI kasmet atliekami NAB akreditacijos priežiūros auditai.

2. Veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu

2.1. Geriamojo vandens tiekėjų laboratorijų patvirtinimo leidimų išdavimas

Lietuvos Respublikos maisto įstatymo 9 straipsnio 5 dalies 7 punkte nustatyta, kad VMVT nustato tvarką ir išduoda leidimus geriamojo vandens tiekėjų laboratorijoms, atliekančioms geriamojo vandens saugos ir kokybės tyrimus, išskyrus laboratorijas, akredituotas šiems tyrimams teisės aktų nustatyta tvarka.

NMVRVI nuo 2014 m. sausio 25 d. atlieka geriamojo vandens tiekėjų laboratorijų dokumentų vertinimą, laboratorijos veiklos vertinimą vietoje ir geriamojo vandens tiekėjo laboratorijos patvirtinimo leidimo projektą teikia VMVT direktoriui tvirtinti, t.y. NMVRVI vykdoma veikla iš dalies atitinka veiklą, numatytą Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalies 4 punkte – veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu.

NMVRVI atlieka geriamojo vandens tiekėjų laboratorijų dokumentų vertinimą, laboratorijos veiklos vertinimą vietoje ir rengia geriamojo vandens tiekėjo laboratorijos patvirtinimo leidimo projektus, leidimo priedus bei jų keitimus vadovaudamasis VMVT direktoriaus 2014 m. sausio 21 d. įsakymu Nr. B1 – 40 „Dėl Geriamojo vandens tiekėjų laboratorijų patvirtinimo leidimų išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Teisės akte aiškiai ir tiksliai reglamentuojama administracinės procedūros eiga, terminai, nustatyti konkretūs, objektyviai pamatuojami reikalavimai procedūroje dalyvaujantiems asmenims. Geriamojo vandens tiekėjų laboratorijų patvirtinimo leidimų išdavimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 2 punkte nustatyta, kad Aprašas taikomas geriamojo vandens tiekėjų, išskyrus geriamojo vandens fasuotojų, laboratorijoms, atliekančioms geriamojo vandens saugos ir kokybės tyrimus, išskyrus laboratorijas, akredituotas šiems tyrimams teisės aktų nustatyta tvarka, geriamojo vandens tiekėjo laboratorijos veiklos vertinimo komisijai, valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartį, vykdančiam šiam Apraše nustatytas funkcijas. Aprašo 5 ir 6 punktai detalizuoja pateikiamų dokumentų sąrašą ir turinį.

Geriamojo vandens tiekėjų laboratorijų dokumentų vertinimą, laboratorijos veiklos vertinimą vietoje ir geriamojo vandens tiekėjo laboratorijos patvirtinimo leidimo projektą rengia Geriamojo vandens tiekėjo laboratorijos veiklos vertinimo komisija (toliau – Komisija). Aprašo 8 ir 9 punktai aiškiai numato Komisijos narių atsakomybes ir įsipareigojimus.

NMVRVI neturi įgaliojimų išduoti leidimų. NMVRVI direktorius, remdamasis Komisijos sprendimu, derina leidimo projektą ir jį teikia VMVT direktoriui tvirtinti.

Aprašo 25, 26, 27 punktuose aiškiai numatyta Komisijos sprendimo dėl geriamojo vandens tiekėjo laboratorijų veiklos įvertinimo, priėmimo tvarka.

Geriamojo vandens tiekėjų laboratorijų vertinimo teisinis reguliavimas nesukuria nevienodų (taikant išimtis ar lengvatas kai kuriems tokios veiklos subjektams) ar diskriminuojančių sąlygų tam tikroje srityje veikiantiems subjektams; teisiniu reglamentavimu užtikrina veiklos ir atskirų tokios veiklos subjektų santykių skaidrumą.

Komisija neturi įgaliojimų vykdyti veiklos priežiūros/kontrolę bei taikyti sankcijas. Šią funkciją vykdo VMVT.

NMVRVI nuostatų 23 punkte nustatyta, kad NMVRVI vidaus auditą atlieka VMVT Vidaus audito skyrius.

NMVRVI pareiškėjų, t. y. geriamojo vandens tiekėjų, aptarnavimui taikomas „vieno langelio“ principas. Aprašo 6 punktas numato dokumentų pateikimo būdus: tiesiogiai atvykus į

NMVRVI arba nuotoliniu būdu (paštu, faksu, el. paštu, per Lietuvos Respublikos paslaugų įstatyme nurodytą kontaktinį centrą).

Geriamojo vandens tiekėjų teikiamų dokumentų priėmimui informacinės technologijos (diegiama/įdiegta e. valdžios sistema) nebuvo naudojamos, taikomi aukščiau nurodyti dokumentų pateikimo būdai.

NMVRVI yra parengtas Geriamojo vandens tiekėjų laboratorijų patvirtinimo leidimo išdavimo paslaugos aprašymas, jis paskelbtas viešai NMVRVI interneto svetainėje, adresu [http://www.nmvrvi.lt/lt/paslaugos/Geriamojo vandens tiekėjų laboratorijų patvirtinimo leidimo išdavimas](http://www.nmvrvi.lt/lt/paslaugos/Geriamojo_vandens_tiekėju_laboratoriju_patvirtinimo_leidimo_issdavimas) ir Viešųjų ir administracinių paslaugų katalogo informacinėje sistemoje adresu <http://www.lietuva.gov.lt/katalogas/>.

Aprašo 53 punktas numato, kad VMVT sprendimai gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos administracinių ginčų komisijų įstatymo nustatyta tvarka Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai, Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka administraciniams teismams.

Skundų, pranešimų dėl leidimų išdavimo ar neišdavimo, priimtų sprendimų teisėtumo, pagrįstumo nėra gauta.

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2014 m. sausio 21 d. įsakymas Nr. B1 – 40 „Dėl Geriamojo vandens tiekėjų laboratorijų patvirtinimo leidimų išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nebuvo peržiūrėtas.

2.2. Maisto tvarkymo subjektų laboratorijų patvirtinimo leidimų išdavimas

Lietuvos Respublikos maisto įstatymo 9 straipsnio 5 dalies 6 punkte įtvirtinta nuostata, kad VMVT nustato tvarką ir ūkio subjekto prašymu išduoda leidimus maisto tvarkymo subjektų laboratorijoms, atliekančioms maisto žaliavų, produktų tyrimus, išskyrus laboratorijas, akredituotas šiems tyrimams teisės aktų nustatyta tvarka.

NMVRVI nuo 2014 m. sausio 24 d. atlieka maisto tvarkymo subjektų laboratorijų dokumentų vertinimą, laboratorijos veiklos vertinimą vietoje ir maisto tvarkymo subjekto laboratorijos patvirtinimo leidimo projektą teikia VMVT direktoriui tvirtinti. Ši veikla iš dalies atitinka Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalies 4 punkte numatytą veiklą – veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu.

NMVRVI maisto tvarkymo subjektų laboratorijų dokumentų vertinimą, laboratorijos veiklos vertinimą vietoje ir maisto tvarkymo subjekto laboratorijos patvirtinimo leidimo projektus, leidimo priedus bei jų keitimus rengia vadovaudamasis Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2014 m. sausio 21 d. įsakymu Nr. B1 – 41 „Dėl Maisto tvarkymo subjektų laboratorijų patvirtinimo leidimų išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Teisės akte aiškiai ir tiksliai reglamentuojama administracinės procedūros eiga, terminai, nustatyti konkretūs, objektyviai pamatuojami reikalavimai procedūroje dalyvaujantiems asmenims. Maisto tvarkymo subjektų laboratorijų patvirtinimo leidimų išdavimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 2 punktas nustato, kad Aprašas taikomas maisto tvarkymo subjektų laboratorijoms, atliekančioms maisto žaliavų, produktų, aplinkos tyrimus, išskyrus laboratorijas, akredituotas šiems tyrimams teisės aktų nustatyta tvarka, Maisto tvarkymo subjekto laboratorijos veiklos vertinimo komisijai, valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartį, vykdam šią Apraše nustatytas funkcijas. Aprašo 5 punktas detalizavo pateikiamų dokumentų sąrašą ir turinį.

Maisto tvarkymo subjektų laboratorijų dokumentų vertinimą, laboratorijos veiklos vertinimą vietoje ir maisto tvarkymo subjekto laboratorijos patvirtinimo leidimo projektą rengia Maisto tvarkymo subjektų laboratorijos veiklos vertinimo komisija (toliau – Komisija). Aprašo 8 ir 9 punktai aiškiai numato Komisijos narių atsakomybes ir įsipareigojimus.

NMVRVI neturi įgaliojimų išduoti leidimų. NMVRVI direktorius, remdamasis Komisijos sprendimu, derina leidimo projektą ir jį teikia VMVT direktoriui tvirtinti.

Aprašo 25, 26, 27 punktuose aiškiai numatyta Komisijos sprendimo dėl Maisto tvarkymo subjektų laboratorijų veiklos įvertinimo, priėmimo tvarka.

Maisto tvarkymo subjektų laboratorijų vertinimo teisinis reguliavimas nesukuria nevienodų (taikant išimtis ar lengvatas kai kuriems tokios veiklos subjektams) ar diskriminuojančių sąlygų tam tikroje srityje veikiantiems subjektams; teisiniu reglamentavimu užtikrina veiklos ir atskirų tokios veiklos subjektų santykių skaidrumą.

Komisija neturi įgaliojimų vykdyti veiklos priežiūros/kontrolę bei taikyti sankcijas. Šią funkciją vykdo VMVT.

NMVRVI nuostatų 23 punkte nustatyta, kad NMVRVI vidaus auditą atlieka VMVT Vidaus audito skyrius.

NMVRVI pareiškėjų, t. y. maisto tvarkymo subjektų, aptarnavimui taikomas „vieno langelio“ principas. Aprašo 6 punktą numato dokumentų pateikimo būdus: tiesiogiai atvykus į NMVRVI arba nuotoliniu būdu (paštu, faksu, el. paštu, per Lietuvos Respublikos paslaugų įstatyme nurodytą kontaktinį centrą).

Maisto tvarkymo subjektų teikiamų dokumentų priėmimui informacinės technologijomis (diegiama/įdiegta e. valdžios sistema) nebuvo naudojamos, taikomi aukščiau nurodyti dokumentų pateikimo būdai.

NMVRVI yra parengtas Maisto tvarkymo subjektų laboratorijų patvirtinimo leidimo išdavimo paslaugos aprašymas, jis yra paskelbtas viešai NMVRVI interneto svetainėje, adresu [http://www.nmvrvi.lt/lt/paslaugos/ Maisto tvarkymo subjektų laboratorijų patvirtinimo leidimo išdavimas ir Viešųjų ir administracinių paslaugų katalogo informacinėje sistemoje adresu <http://www.lietuva.gov.lt/katalogas/>.](http://www.nmvrvi.lt/lt/paslaugos/Maisto_tvarkymo_subjektu_laboratoriju_patvirtinimo_leidimo_issdavimas_ir_Viesuju_ir_administraciniu_paslaugu_katalogo_informacineje_sistemoje_adresu)

Aprašo 53 punktą numato, kad VMVT sprendimai gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos administracinių ginčų komisijų įstatymo nustatyta tvarka Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai, Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka administraciniams teismams.

Skundų, pranešimų dėl leidimų išdavimo ar neišdavimo, priimtų sprendimų teisėtumo, pagrįstumo nėra gauta.

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2014 m. sausio 21 d. įsakymas Nr. B1 – 41 „Dėl Maisto tvarkymo subjektų laboratorijų patvirtinimo leidimų išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nebuvo peržiūrėtas.

Išvada: išanalizavus teisės aktus, reglamentuojančius leidimų išdavimo tvarką geriamojo vandens tiekėjų laboratorijoms, atliekančioms geriamojo vandens saugos ir kokybės tyrimus ir leidimų išdavimo tvarką maisto tvarkymo subjektų laboratorijoms, atliekančioms maisto žaliavų, produktų tyrimus, nustatyta, kad juose įtvirtinti sprendimų priėmimo principai ir veiksmų atlikimo tvarka yra skaidrūs, aiškūs kriterijai, sprendimo priėmimo terminai, aiškiai apibrėžti įgaliojimai, nėra perteklinių reikalavimų, nustatyta sprendimų apskundimo tvarka. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nenustatyta.

3. Sprendimai, susiję su viešaisiais pirkimais

NMVRVI priimti teisės aktai, užtikrinantys Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – VPĮ) ir kitų, viešuosius pirkimus reglamentuojančių, teisės aktų reikalavimų įgyvendinimą:

1. Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto direktoriaus 2012 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. 1A-52 „Dėl Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto

viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės taisyklių tvirtinimo ir atsakingų asmenų skyrimo“ (toliau – įsakymas Nr. 1A-52) (galiojo iki 2019-12-31) paskirti pirkimų organizatoriai, pirkimų iniciatoriai, asmenys, atsakingi už pirkimų organizavimą ir priežiūrą, pirkimų planavimą, prevencinės pirkimų ir pirkimų sutarčių vykdymo kontrolės atlikimą, pirkimų vykdymą naudojantis centrinės perkančiosios organizacijos elektroniniu katalogu, Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos administravimą. Taisyklėse numatyti konkretūs viešuosiuose pirkimuose sprendimus galintys priimti subjektai, išsamiai ir aiškiai apibrėžta šiuos sprendimus priimančių subjektų kompetencija.

2. Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto direktoriaus 2019 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. 1A-115 „Dėl Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės taisyklių tvirtinimo ir atsakingų asmenų skyrimo“ (toliau – NMVRVI viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės taisyklės) (įsigaliojo 2020-01-01).

3. Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto direktoriaus 2012 m. rugpjūčio 27 d. įsakymas Nr. 1A-73 „Dėl viešųjų pirkimų komisijos sudarymo ir jos veiklos organizavimo taisyklių ir viešojo pirkimo (projekto konkurso, supaprastinto projekto konkurso vertinimo) komisijos darbo reglamento tvirtinimo“ (toliau – įsakymas Nr. 1A-73).

4. Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto direktoriaus 2019 m. rugpjūčio 2 d. įsakymas Nr. 1A-66 „Dėl Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto viešųjų pirkimų srities tobulinimo plano 2019-2020 m. tvirtinimo“ (toliau – NMVRVI viešųjų pirkimų srities tobulinimo planas 2019-2020 m.).

5. Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto direktoriaus 2020 m. sausio 2 d. įsakymas Nr. 1A-2 „Dėl Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto planuojamų atlikti 2020 metais pirkimų plano patvirtinimo ir pirkimų suvestinės paskelbimo“.

Įstaigoje viešuosius pirkimus reglamentuojantys teisės aktai periodiškai peržiūrimi. 2019-09-01-2020-08-31 laikotarpiu:

1. Įsakymas Nr. 1A-52 buvo pakeistas NMVRVI direktoriaus įsakymais 2019 m. gruodžio 10 d. Nr. 1A-109 ir 2019 m. gruodžio 31 d. Nr. 1A-115.

2. Įsakymas Nr. 1A-73 buvo pakeistas NMVRVI direktoriaus įsakymais 2019 m. gruodžio 10 d. Nr. 1A-110 ir 2020 m. liepos 1 d. Nr. 1A-75.

Siekiant užtikrinti VPĮ įgyvendinimą NMVRVI ir vykdant NMVRVI viešųjų pirkimų srities tobulinimo planą 2019-2020 m., parengtos NMVRVI viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės taisyklės, kuriose papildytos nuostatos apie rinkos tyrimų, įskaitant rinkos konsultacijas, vykdymą, sumažintos funkcijos pirkimų iniciatoriams, numatyta, jog asmuo, atsakingas už pirkimo sutarčių registro tvarkymą, įkeldamas sutartį į sutarčių registrą, nurodo jos galiojimo ir sutartinių prievolių vykdymo terminus. Atliekant viešuosius pirkimus, viešųjų pirkimų komisijos nariams sudarytos galimybės posėdžių dokumentus pasirašyti elektroniniu parašu. Viešųjų pirkimų komisija, siekdama pretenzijų nagrinėjimo efektyvumo ir objektyvumo didinimo, informuoja NMVRVI direktorių apie gautas pretenzijas.

Atliekant mažos vertės pirkimus nuo 2017 m. liepos 1 d. vadovaujamosi Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1S-97 „Dėl mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Įgyvendinant VPĮ reikalavimus, nuo 2017-07-01 NMVRVI viešojo pirkimo komisijos nariai, ekspertai, pirkimų organizatoriai, už pirkimų planavimą atsakingas asmuo ir prevencinę kontrolę atliekantys asmenys pasirašė konfidencialumo pasižadėjimą ir nešališkumo deklaraciją, patvirtintą Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 1S-93 „Dėl nešališkumo deklaracijos tipinės formos patvirtinimo“. 2019 m. sausio mėn. NMVRVI viešųjų pirkimų komisijos nariai, pirkimų organizatoriai, atsižvelgdami į Viešųjų pirkimų tarnybos rekomendacijas

<https://klausk.vpt.lt/hc/lt/articles/360001159380-Ar-kiekvien%C4%85-kart%C4%85-vykdydama-pirkimus-perkan%C4%8Diosios-organizacijos-vie%C5%A1ojo-pirkimo->

komisijos-nariai-turi-i%C5%A1-naujo-pasira%C5%A1yti-ne%C5%A1ali%C5%A1kumo-deklaracijas-ir-konfidencialumo-pasi%C5%BEad%C4%97jimusi- pasirašė nešališkumo deklaracijas ir konfidencialumo pasižadėjimus.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų deklaravimo įstatymo 4 straipsniu, NMVRVI viešojo pirkimo komisijos nariai, darbuotojai, NMVRVI direktoriaus įsakymu paskirti atlikti supaprastintus pirkimus, ir viešųjų pirkimų procedūrose dalyvaujantys ekspertai, pateikė privačių interesų deklaracijas.

Siekiant užtikrinti VPĮ įtvirtintų viešųjų pirkimų principų laikymąsi, NMVRVI CVPIS ir internetiniame tinklalapyje www.nmvrvi.lt skelbia laimėjusio dalyvio pasiūlymą, sudarytą pirkimo sutartį, preliminarią sutartį ir šių sutarčių pakeitimus, išskyrus informaciją, kurios atskleidimas prieštarautų informacijos ir duomenų apsaugą reguliuojantiems teisės aktams arba visuomenės interesams, pažeistų teisėtus konkretaus tiekėjo komercinius interesus arba turėtų neigiamą poveikį tiekėjų konkurencijai, ne vėliau kaip per 15 dienų nuo pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties sudarymo ar jų pakeitimo, bet ne vėliau kaip iki pirmojo mokėjimo pagal ją pradžios Viešųjų pirkimų tarnybos nustatyta tvarka paskelbia Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje. Šis reikalavimas netaikomas laimėjusio dalyvio pasiūlymui, kai pasiūlymas pateikiamas žodžiu, arba sudarytai pirkimo sutarčiai, kai pirkimo sutartis sudaroma žodžiu, pirkimams, kurie atlikti neskelbiamų derybų būdu (mažos vertės pirkimų atveju – neskelbiant apie pirkimą) esant VPĮ 71 straipsnio 1 dalies 2 punkto b ir c papunkčiuose ir 6 dalies 5, 6, 7 punktuose nustatytoms sąlygoms, jeigu jų metu laimėjusiu dalyviu nustatomas fizinis asmuo, ir esant VPĮ 71 straipsnio 1 dalies 2 punkto a papunktyje nustatytai sąlygai, taip pat laimėjusio dalyvio pasiūlymo, pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties dalims, kai nėra techninių galimybių tokiu būdu paskelbti informacijos. Tokiu atveju NMVRVI sudaro galimybę susipažinti su nepaskelbtomis laimėjusio dalyvio pasiūlymo, pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties dalimis. NMVRVI CVPIS skelbia informaciją apie planuojamus atlikti, atliekamus pirkimus, laimėjusių tiekėjų pasiūlymus, sudarytas sutartis, viešųjų pirkimų procedūrų ataskaitas, skelbimus apie sudarytas sutartis.

Išvada: Sprendimų, susijusių su viešaisiais pirkimais, veikla reglamentuota teisės aktų nustatyta tvarka, nėra teisės aktų prieštaravimų, spragų, leidžiančių daryti prielaidą, kad atliekant viešuosius pirkimus gali kilti pavojus pasireikšti korupcijai, padarant korupcinio pobūdžio nusikalstamas ir (arba) kitas su korupcija susijusias veikas.